

NEDERLANDS GROOTSTE BUSINESS MAGAZINE

MANAGEMENT TEAM

INCORPORATED FOR NUMBER ONE!

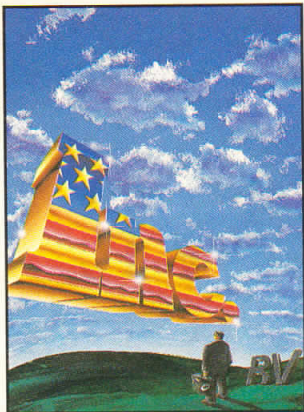
BV ONTTOOND

● OP DE PUINHOOP VAN HET
TECHNOLOGIEBELEID

● Na de val van NMB-kroonprins Soetekouw:
'CHINESE WALLS' MOETEN OMHOOG

● FAMILIES IN ZAKEN:

- het zwarte schaap
- de roerige ondergang
- strijd om de erfenis
- vlekkeloze overname
- de verloren zoon

Slim alternatief voor de BV

De nieuwe sluipwegen

Handelaren in buitenlandse rechtspersonen, sjoemelaars en juristen wrijven in hun handen. In opkomst: Incorporations, afkomstig uit de Amerikaanse, super-liberale staat Delaware. De voordelen van de Inc. zijn legio. In 'n mum van tijd opgericht, terwijl het antecedentenonderzoek, de stortingsplicht van f 40.000 en de plicht tot publikatie van jaarcijfers ontbreken.

IGOR ZNIDARSIC

De advertentierubriek *Zaken en Transacties* in de landelijke dagbladen begint steeds meer op een vakantiefolder te lijken. De lege BV's, die er al sinds jaar en dag in te koop worden aangeboden, krijgen er de laatste tijd een geduchte concurrent bij: de buitenlandse vennootschap. Zomaar een greep uit het aanbod: offshore NV's op Aruba, Belgische BV's en NV's, Engelse limited companies, tax-vrije BV's in Andorra, Amerikaanse Delaware Incorporations.

Buitenlandse vennootschappen zijn voor de wet gelijk aan de Nederlandse BV en hebben daarom dezelfde plichten, zoals vennootschapsbelasting en inschrijving bij de Kamer van Koophandel. Maar voor de rest vallen ze onder het recht van het land van oprichting. De buitenlandse vennootschappen die in Nederland door verschillende bemiddelaars aan de man worden gebracht, stammen dan ook altijd uit landen met een soepele wetgeving. Bijvoorbeeld uit de Amerikaanse staat Delaware, die de soepelste vennootschapswetgeving ter wereld kent.

De weg van de buitenlandse vennootschap kent vele geneugten. Wie een Delaware-Inc aanschaft, hoeft niets te vrezen. Zijn verleden wordt onderzocht, een faillissement is geen bezwaar, er is geen stortingsplicht van f 40.000, een - Nederlandse - notaris komt er niet aan te pas, terwijl er ook geen wettelijke plicht tot publikatie van de jaarcijfers is. Een simpel telefoontje naar een bemiddelaar en je kunt je voor slechts een paar duizend gulden binnen enkele weken eigenaar noemen van een aan de Nederlandse BV gelijkwaardig rechtspersoon. Duizend gulden erbij en het kan zelfs binnen 24 uur.

De Stichting Bedrijfsbehoud ('Voor veilig en beschermd ondernemen'), die regelmatig in de rubriek *Zaken en Transacties* adverteert,

heeft de afgelopen jaren al tegen de zeshonderd Delaware-Inc's verkocht, waarvan 450 vorig jaar. Dit succes wijt directeur Noteboom aan de vele restricties die aan de Nederlandse BV kleven: "Je moet in Nederland een half jaar of acht maanden wachten op een BV. Veel ondernemers kunnen of willen zich dat niet permitteren. De snelheid waarmee een Incorporation kan worden opgericht, is voor zeventig procent hét argument om voor deze rechtspersoon te kiezen. Daarnaast hoef je geen 40.000 gulden te storten."

Nog een voordeel van de Inc. is dat die niet zo snel failliet kan gaan, terwijl de ondernemer bij een persoonlijk faillissement toch de zeggenschap over de onderneming kan blijven voeren. Maar misschien wel het grootste voordeel is dat het verleden van de

"Iemand die failliet gaat, wordt gedwongen een dure tweedehands BV te kopen, soms met een schuld. Dat is absurd!"

aanvrager niet door justitie tegen het licht wordt gehouden, zoals in Nederland. Noteboom: "Als iemand een moord heeft gepleegd en hij heeft z'n straf daarvoor erop zitten, mag hij er niet meer op aangekeken worden. Maar als iemand ooit betrokken is geweest bij een faillissement, wordt hij daar z'n leven lang op aangekeken. Hij krijgt geen 'verklaring van geen bezwaar' en kan dus nooit meer zaken doen. Dat is toch absurd. Zo iemand wordt ertoe gedwongen een dure tweedehands BV te ko-

van de 'Incorporated'

pen, die besmeurd kan zijn met een schuld. Nou, de maagdelijke Incorporation is in dat geval een veel beter alternatief."

Volgens Noteboom is er geen specifieke bedrijfstak waar de Inc. opvallende populariteit geniet: "De ene keer is het de aannemerij die een liefhebber blijkt, de laatste tijd zijn het veel koeriersbedrijven en transportondernemingen. We krijgen ook frequent opdrachten om een Incorporation op te richten voor artsen. Vanwege het progressieve belastingtarief waar een eenmanszaak onder valt."

De restricties die de Nederlandse BV kent, zijn er uiteraard niet voor niets gekomen. Al jaren probeert de overheid de fraude met vennootschappen tegen te gaan. Wet na wet werd in de jaren tachtig uitgedokterd en aangenomen. Maar ondanks alle opgeworpen drempels bleek bijvoorbeeld de koppelbazerij eind 1990 te bloeien als nooit tevoren. Een koppelbaas-BV, die personeel uitleent aan een hoofdaannemer, zet in korte tijd veel geld om en wordt niet zelden - vlak voordat de fiscus en de bedrijfsvereniging hun deel komen opeisen - gefailleerd. Omdat dergelijke BV's maar een kort leven is beschoren, heeft de fraudeerende koppelbazerij voortdurend nieuwe BV's nodig.

En daarbij gaat het om veel BV's, omdat er meestal ook grote netwerken worden opgezet. Als zo'n keten na maanden speurwerk door de fiscus, de politie of de curator wordt ontrafeld, heeft de fraudeur al een nieuwe stapeltje BV's op de plank liggen. Daarmee spint hij een nieuw web, waarna de fraudeur vrolijk verder gaat met zijn malafide praktijken. BV's aanschaffen is namelijk niet veel moeilijker dan het kopen van een zak aardappelen.

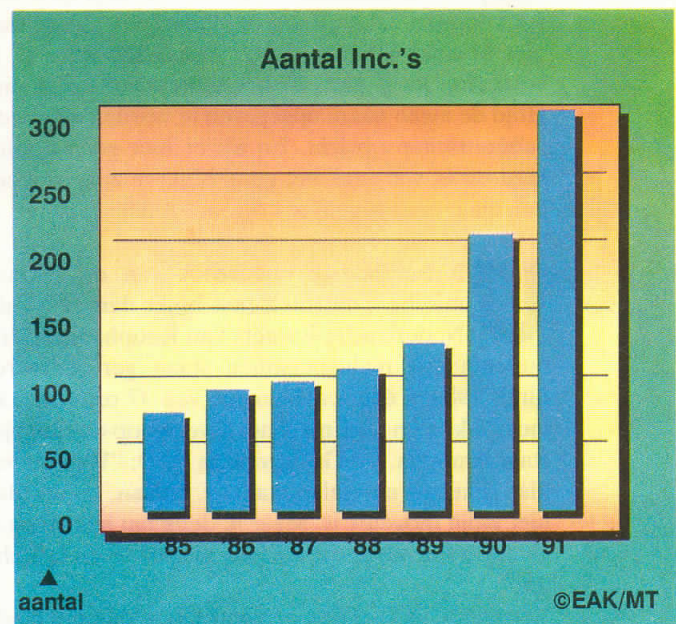
De Tweede Kamer wil hier een drempel inbouwen, door verplicht te stellen dat de overdracht van aandelen via de notaris wordt geregistreerd. Men gaat er daarbij gemakshalve vanuit dat die lastige vragen zal stellen, wanneer iemand binnen een week een stapel BV'tjes koopt of als de aandelen in korte tijd vaak van eigenaar wisselen.

Maar er blijven genoeg mazen over waar de fraudeur doorheen kan glijpen. Zo kan hij stromannen inschakelen, die voor hem de aandelen kopen. Ook kunnen de aandelen ondergebracht worden in een stichting, die vervolgens certificaten uitgeeft. Die kunnen dan worden verkocht, waarbij geen notaris ingeschakeld hoeft te worden. Noteboom weet nog een andere mogelijkheid: "De voorschriften zijn -

dat staat zo in de wet - alleen van toepassing bij een enig aandeelhouder. Als je dus één aandeel op iemand anders z'n naam zet, ben je er vanaf." Als de wet wordt aangenomen heeft de Nederlandse BV er dus weer een restrictie bij. Maar die geldt in ieder geval niet voor de de import-BV.

Ondanks alle voordelen die de import-BV biedt, bestaat de cliëntèle van Noteboom voor zover hij weet niet uit fraudeurs: "De notoire zware jongens komen hier niet. Die hebben koffers vol met geld, kopen zo een rijtje BV's of laten vierentwintig mensen achter elkaar een BV oprichten. Wij werken ook niet met postbusfirma's of vestigingen in Amerika. De Incorporations die wij oprichten zijn geen filialen, maar allemaal Nederlandse hoofdvestigingen. De bestuurdersaansprakelijkheid en de verhaalsmogelijkheden zijn daardoor identiek aan de Nederlandse BV." En dat zijn twee dingen die fraudeurs juist willen vermijden.

Ook G. Kelderman van *Management Plus*, dat eveneens handelt in Delaware-Inc's, zegt dat hij geen criminelen aantrekt. "Het is natuurlijk altijd moeilijk te beoordelen of iemand verkeerde bedoelingen heeft. Ik kan u wel zeggen dat ik mensen heb geweigerd, omdat ze naar mijn idee geen legale activiteiten voor ogen hadden.

Maar ik heb niet de indruk dat het bij de Incorporation vaker voorkomt dan bij andere rechtspersonen."

Dat Noteboom vorig jaar 450 Inc's heeft opgericht, klopt volgens Kelderman overigens niet: "Ik weet dat er vorig jaar om precies te zijn 253 Incorporations zijn opgericht. Dat kun je zo opvragen bij de Kamer van Koophandel." Dat er vooralsnog maar zo weinig van Inc's gebruik wordt gemaakt, komt volgens hem doordat men nog steeds huiverig is voor buitenlandse rechtspersonen. Er zal wel iets mis mee zijn, is vaak de gedachte. De toestanden met Engelse *limiteds* en Duitse *GmbH's*, waar begin jaren tachtig op grote schaal misbruik van werd gemaakt, met name door koppelbazen, liggen nog vers in het geheugen. Ook bij de banken.

Toch stuit Willy Debets, opsporingsambtenaar bij de Gemeentepolitie Amsterdam, al jarenlang bij elk BV-netwerk dat hij ontrafelt op een reeks Delaware-Inc's. En het worden er steeds meer. "Kijk, mensen die met een Nederlandse BV niet meer aan de slag kunnen omdat ze een bepaald verleden hebben, zoeken hun heil in alternatieven, zoals de Delaware-Incorporation. En van de Incorporations die wij tegenkomen bij fraude-onderzoeken zijn er een hoop gekocht bij bemiddelaars in Nederland. We kunnen herleiden waar ze vandaan komen." Nee, namen kan hij niet noemen.

Debets, die zich bij Bureau Fraude vooral bezighoudt met de meer grootschalige tilpraktijken, zou zelf niet zo snel in zee gaan met een buitenlands rechtspersoon: "Het vervelende is dat als je als Nederlander zaken doet met een buitenlandse vennootschap, je daar niets vanaf weet. Het zijn bedrijven die voor een scheid en drie knikkers zijn gekocht. Er is vaak een aandelenkapitaal van maar twee pond of honderd dollar. Zo'n bedrijf gaat dan voor tonnen zaken doen in Nederland. Als je dan niet betaald krijgt, moet je maar zien waar je je vordering krijgt kan. In het buitenland hoeft niet altijd de eigen naam opgegeven te worden als je een vennootschap opricht. En als er hier geen hoofdkantoor is, wat vaak het geval blijkt te zijn, probeer dan maar eens je geld te krijgen."

Uit het laatste onderzoek van de Economische Controledienst blijkt dan er bij de Nederlandse Kamers van Koophandel 3717 buitenlandse rechtspersonen staan geregistreerd. Sinds 1989 is dat een toename van 37 procent. De meeste komen uit Engeland. Tweede op de ranglijst staat Amerika. De Groot van de ECD: "We hebben niet gekeken uit welke staat ze komen, omdat dat niet altijd mogelijk is. Maar ik denk dat het meestal Delaware is, want die zijn het simpelste op te richten."

Vermoedelijk is er ook een groot aantal buitenlandse vennootschappen dat niet staat ingeschreven. De

gegevens van de Centrale Recherche Informatiedienst laten zien dat van de 800 buitenlandse rechtspersonen die daar zijn genoteerd in verband met enigerlei vorm van fraude, slechts twaalf (1,5%) staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Een mogelijke conclusie, die we van Debets gerust hieruit mogen trekken, is dat van *alle* buitenlandse rechtspersonen in ons land maar 1,5 procent staat ingeschreven. Anders gezegd: 98,5 procent staat *niet* ingeschreven. Debets: "Die opereren hier wel, maar waarschijnlijk op een illegale manier. Dit cijfer versterkt mijn vermoeden alleen maar dat de buitenlandse rechtsvorm grof misbruikt wordt." Hoe groot dat aantal malafide import-BV's is, valt uiteraard moeilijk te zeggen. Debets maakt een voorzichtige schatting van zo'n tienduizend.

Dat de rubriek *Zaken en Transacties* steeds internationaler wordt, is ook de politici niet ontgaan. Juni vorig jaar heeft het D66-ka-merlid Ybema enige vragen gesteld aan Hirsch Ballin, over het 'exporteren' van vennootschappen naar Nederland, met name uit Delaware. De minister antwoordde dat hij vooralsnog geen reden zag op te treden, want "op zichzelf is het gebruik van een buitenlandse rechtspersoonsvorm niet ongewenst of frauduleus." Wel wordt op het ministerie gewerkt aan een wetsvoorstel om bepaalde voorschriften van het Nederlands recht ook van toepassing te maken op 'ondernemingen in Nederland die zich hullen in een buitenlandse rechtspersoonsvorm', met name wat betreft de aansprakelijkheid van bestuurders. Als een vennootschap zich bijvoorbeeld niet inschrijft bij de Kamer van Koophandel, zal de bestuurder persoonlijk aansprakelijk worden gehouden voor het doen en laten van de onderneming.

Verder gaat het om 'eisen met betrekking tot de jaarrekening, boekhoudverplichtingen en minimumkapitaal'. Dit laatste ziet Noteboom nog niet zo snel gebeuren: "Als je de stortingsplicht verplicht zou stellen, zou dat betekenen dat het zeer kleine en totaal onbekende Nederland aan de Verenigde Staten van Amerika oplegt dat er bij de oprichting van een Incorporation 40.000 Nederlandse gulden gestort dienen te worden. Dat kan natuurlijk niet. Wij kunnen hier wel veronderstellen dat Amsterdam het middelpunt van de wereld is, maar dat is niet zo."

Mr. J. van Rijn van Alkemade, werkzaam op de afdeling privaatrecht van het ministerie van justitie, ziet wel een mogelijkheid: "Er zal worden vereist dat de onderneming 40.000 gulden heeft en daarvan ook melding maakt bij de inschrijving in het handelsregister. Zo niet, dan is de bestuurder persoonlijk aansprakelijk voor dat bedrag."

Ook voor het publiceren van de jaarcijfers ziet men mogelijkheden. Debets: "Dat zou je Amerikaanse vennootschappen dus ook kunnen verplichten. Je vraagt ze dan hetzelfde hier te doen wat ze in eigen land nu ook al moeten doen."

Wanneer het wetsvoorstel wordt ingediend, is nog niet bekend. "Zeker niet eerder dan begin volgend jaar," schat Van Rijn van Alkemade. "Het gaat meestal langzamer dan wij willen." Maar ook als de wet wordt aangenomen, biedt de Inc. nog steeds genoeg voordelen. Bij de oprichting blijft bijvoorbeeld een verklaring van geen bezwaar niet nodig.

Noteboom vindt dat de overheid zich veel beter kan concentreren op de handel in tweedehands BV's.

"Dat is een louche, smerige handel, die bovendien geactiveerd wordt door de regelgeving van de overheid. De fiscus en de Kamers van Koophandel hebben al jarenlang de ervaring dat tweedehands BV's een zeer hoog percentage narigheid opleveren. Waarom zijn mensen bereid twintigduizend gulden te betalen voor een tweedehands BV, terwijl het oprichten van een nieuwe BV maar drieduizend gulden kost? Er moet nog wel 40.000 gulden in gestort worden, maar dat zijn geen kosten, want dat geld blijft binnen die onderneming. Toch betalen veel mensen liever grof geld voor een tweedehands BV. Daar is een reden voor. Dat zijn dus de mensen die een vennootschap zoeken om er iets mee te doen wat niet helemaal correct is, of geen BV kunnen oprichten omdat ze geen verklaring van geen bezwaar kunnen krijgen. Anders zouden ze toch gewoon een BV oprichten?"

Er is volgens Noteboom maar één manier om die handel in te dammen. Niet door steeds meer regelgeving, zoals de verplichting dat de overdracht van aandelen via de notaris geschiedt, maar door de BV bruikbaar, aantrekkelijker te maken. Vooral ook voor de wat kleinere ondernemer, die vaak niet de veertig mille kan ophoesten. Een oplossing zou zijn dat bedrag te spreiden over een aantal jaren.

Om fraude tegen te gaan kan volgens Noteboom veel beter de bureaucratie worden aangepakt: "Als er binnen zoveel weken een fiscaal nummer verstrekt zou worden aan een rechtspersoon, eventueel met de voorlopige aanslag, zouden de fiscus en de bedrijfsverenigingen bovenop hun debiteuren zitten, en hen qua tijd dus weinig mogelijkheden geven om te lopen rommelen. Maar op dit ogenblik verstrekken verschillende inspecties van de fiscus pas een tot anderhalf jaar na de aanvraag het fiscaal nummer. Dan is er dus al anderhalf jaar premie verschuldigd. De fiscus voelt zich vaak benadeeld, maar creëert wel zelf dubieuze debiteuren. Door de bureaucratie dus. Vervolgens wijst de fiscus naar de bestuurder, die de boel heeft opgelicht. Natuurlijk is dat niet goed te praten. Maar de fiscus heeft ook niet bepaald als een bok op de haverkist gezeten."

"Het moet niet zo worden dat buitenlandse rechtspersonen op grote schaal gebruikt gaan worden en mensen gaan zeggen: 'Nou, ik neem liever zo'n buitenlandse vennootschap dan een BV,'" meent Ybema's fractiemedewerker Peppelenbosch.

Maar Kelderman van *Management Plus* ziet dat in de toekomst wel gebeuren: "De nationale regelgeving zal worden afgestemd op de EG-bepalingen. Dat betekent dat er voor de Europese ondernemer strengere regels gaan gelden." Hij verwacht dat hierdoor steeds meer gebruik zal worden gemaakt van de Inc. Dat blijft immers een 'vennootschap naar het recht van de staat Delaware', waarop nooit alle hier geldende regels van toepassing zullen kunnen zijn.

Made in Holland

Een Nederlandse BV kan nooit de statutaire zetel in het buitenland hebben, maar de wetgeving van Delaware vertoont wat de Inc. betreft een paar mogelijke gaatjes. Vorig jaar september begon de Stichting Bedrijfsbehoud te adverteren met *Made in Holland*, wat inhoudt dat de Inc's bij de Kamer van Koophandel worden ingeschreven, dus met de statutaire zetel in Nederland. Het beoogde voordeel van deze 'vernederlandste Inc' is dat de *ondernemer* niet aansprakelijk zou zijn voor bijvoorbeeld de afdracht van sociale lasten.

Het principe van de 'vernederlandste Inc' werkt als volgt. Bij een buitenlandse rechtspersoon met statutaire vestiging in het buitenland, kan óók de *ondernemer* aansprakelijk worden gesteld. Bij de Nederlandse BV is alleen de *vennootschap* aansprakelijk. En daar zit 'm de kneep: als je nu de Incorporation statu-

tair vestigt in Nederland, zou dat betekenen dat die valt onder de regelgeving van de BV. Kortom, de aansprakelijkheid komt dan niet langer voor reke-

"Ondernemer bij 'vernederlandste Inc' niet aansprakelijk voor afdracht sociale lasten"

ning van de ondernemer. "Het zit best slim in elkaar," meent Kelderman van Management Plus, die zijn concurrent nauwlettend in de gaten houdt.

Dat was nog niet eerder vertoond. Toen de Rotterdamse Kamer van Koophandel een dergelijke inschrijving tegenkwam, stapte zij meteen naar de rechter met de vraag: is het juridisch mogelijk dat je een naar het buitenlands recht opgericht

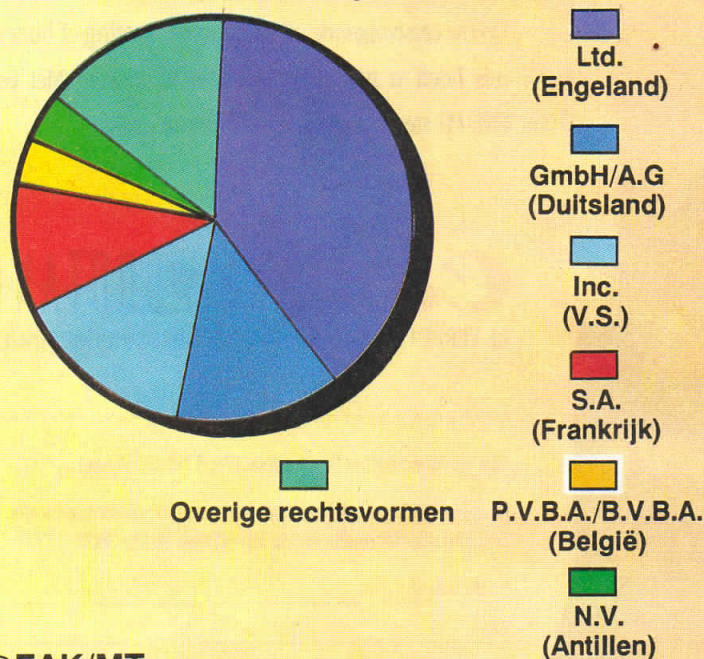
rechtspersoon in Nederland als rechtspersoon erkent, terwijl de statutaire zetel zich in Nederland bevindt? De uitspraak van de kantonrechter luidde dat er in dit geval geen sprake is van een statutaire zetel in Nederland, maar in Delaware. Niettemin werd het verzoek van de Kamer van Koophandel om de vennootschap uit te schrijven uit het Handelsregister *niet* gehonoreerd, omdat die volgens de rechter wel degelijk rechtsgeldig is.

De rechtszaak, aangespannen in samenwerking met de Vereniging van Kamers van Koophandel, betrof slechts één vennootschap, een constructiebedrijf. Maar Stoutjesdijk van de Rotterdamse KvK heeft intussen nog negen andere Inc's ingeschreven met de statutaire vestiging in Nederland. "Als de tegenpartij de statutaire zetel op basis van deze uitspraak niet zelf wijzigt, zullen we opnieuw naar de kantonrechter stappen om die wijziging te gelasten, voor alle tien rechtspersonen," laat hij weten. Hij hoopt dat de positieve uitspraak dan "zal doorwerken naar alle dergelijke inschrijvingen in Nederland," zo'n zestig inmiddels.

Hij zegt net als Stichting Bedrijfsbehoud bereid te zijn om tot de Hoge Raad door te procederen.

Mr. W.J. Lenstra, advocaat van Stichting Bedrijfsbehoud, laat weten geen enkele aanleiding te zien om de inschrijving te wijzigen. En als dat straks wel moet van de rechter? "Dan zullen we daar klip en klaar verweer op voeren." Hij kan verder niet inhoudelijk op de zaak ingaan, maar beaamt wel dat het een zeer langdurige kwestie kan worden. □

Buitenlandse rechtspersonen

©EAK/MT